

Pilóta nélküli repülőgépek katonai alkalmazása

A fenti címmel tartotta meg előadását Makkay Imre nyugállományú ezredes december 12-én 17 órai kezdettel a Honvédségi Kulturális Központban. Ez volt a „mindenki hadtudománya” szabadegyetemi előadás-sorozat utolsó eseménye 2013-ban, egyébként a 24. előadás.

Az utóbbi hónapokban természetessé vált, hogy a sorozat rendezvényeiről rövid tájékoztatást állítunk össze, mintegy kedvcsinálóként a következő eseményekhez. Következzen hát a rövid összefoglaló.

Makkay ezredes bevezetőjében általános áttekintést adott a távirányítású repülőgép- illetve helikopter-modellekről, azok képességeiről és lehetőségeiről. Az elmondottak és a bemutatott képek alapján rögtön világossá vált, hogy miért váltottak ki élénk érdeklődést ezen eszközök a katonai körökben, sőt, hogy miért váltak a témában folytatott kutatások és fejlesztések katonai monopóliummá. Ma már a pilóta nélküli repülőgépek (más elnevezéssel drónok, illetve hivatalos angol megnevezésük rövidítése, az UAV betűszó) mindennapos szókincsünk részét képezik.

Az előadó tudományos alaposággal fogalmazta meg, hogy milyen feltételek és körülmények között célszerű az UAV alkalmazása: amikor egy feladat túl veszélyes és nincs értelme a pilóta éltét kockáztatni, vagy túl hosszú ideig tart, vagy túlságosan monoton, vagy amikor a parányi méret előnyösebb, mint a pilóta jelenléte. Azon feladatok sora elég hosszú, amelyek végrehajtására kivételesen alkalmasak a pilóta nélküli repülő eszközök: légi felderítés, megfigyelés, tűzvezetés illetve tűzérési tűz helyesbítése, célmegjelölés, rádiótechnikai átjátszás vagy zavarás, földi célok elleni csapásmérés. Az alkalmazási terület a harcászati-hadászati skála egészére kiterjed.

Külön foglalkozott az előadó a gépeket irányító személyzet problémáival. Rámutatott, hogy ezen távirányító személyek, drón-pilóták (akik esetenként több ezer kilométerrel végzik a feladatukat) és az „igazi” pilóták között szakmai, etikai és szemléletbeli nézeteltérések, olykor ellentétek vannak. Az irányítók munkája egyébként nehéz, hosszú időt töltenek a képernyők előtt, gyakran konténerekben, rendkívül monoton, unalmas elfoglaltsággal. Ugyanakkor nem kell kockázatot vállalniuk, mint ténylegesen repülő és esetenként harcoló kollégáiknak.

Makkay Imre érdekességként megemlítette, hogy 1998-ban sikerült először egy pilóta nélküli géppel átrepülni az Atlanti-óceánt, azóta már sok bravúrt hajtottak végre (például egy drón leszállt egy repülőgép-hordozó fedélzetére). Külön említést tett a magyar fejlesztésekről (sikerekről és kudarcokról), a jelenleg Szolnokon folyó képzésről és az eredményekről. Végül pedig rámutatott, hogy külön problémát jelent a polgári légiközlekedés biztonsága, a jogi háttér kimunkálása, az etikai viszonyok tisztázatlansága.

Az előadás után Makkay Imrer ezredesnek jónéhány kérdésre kellett válaszolnia, az aszimmetrikus hadviseléstől a terroristák által alkalmazható eszközökig.

Zárszóként a Magyar Hadtudományi Társaság elnöke elmondta, hogy ezzel az előadással befejeződött a „mindenki hadtudománya” sorozat 2013. évi programja, de már együtt van a 2014 tavaszi évad nem kevésbé érdekes tematikája (amely megtalálható többek között az MHTT honlapján, www.mhtt.eu).